

Scientific Journal

VIRTUS

#36, September, 2019
published since 2014

2019

ISSN 2410-4388 (Print)
ISSN 2415-3133 (Online)

Scientific Journal *Virtus*
Issue # 36, September, 2019
Published since 2014

*Recommended for publication by the Council of
NGO "Sobornist" (the proceedings No.1 October 7, 2019).*

Founder: Scientific public organization
"Sobornist" (Ukraine).

Publisher: Center of Modern Pedagogy "Learning
Without Borders" (Canada).

Partners:

- + Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine);
- + Lugansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine);
- + Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine);
- + SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);
- + Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education (Ukraine);
- + Pomeranian Academy in Slupsk (Poland);
- + Baku Islamic University (Azerbaijan);
- + University of the town of Nish (Serbia);
- + Zielonogorski University (Poland);
- + Center of Modern Pedagogy "Learning Without Borders" (Canada).

*Virtus: Scientific Journal / Editor-in-
Chief M.A. Zhurba – September # 36,
2019. – 242 p.*

Editor-in-Chief:

Zhurba M.A., Ph.D., professor, Head of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Kuzmichenko I.O., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Humanities of SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);

Talishinski E.B., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Public Disciplines of the Baku Islamic University (Azerbaijan);

Starichenko E.V., Head of Analytical Department of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Mainhandling Editor:

Kravchenko Yu.V., Manager on international cooperation of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Journal Indexing:

✓ **Google Scholar** is a freely accessible web search engine that indexes the full text or metadata of scholarly literature across an array of publishing formats and disciplines. The Google Scholar index includes most peer-reviewed online academic journals and books, conference papers, theses and dissertations, preprints, abstracts, technical reports, and other scholarly literature, including court opinions and patents. Google Scholar's database contains roughly 389 million documents including articles, citations and patents making it the world's largest academic search engine.

✓ **Scientific Indexing Services (SIS) (USA)** is academic database which provides evaluation of prestigiousness of journals. The evaluation is carried out by considering the factors like paper originality, citation, editorial quality, and regularity & international presence.

✓ **Citefactor (USA)** is a service that provides access to quality controlled Open Access Journals. The Directory indexing of journal aims to be comprehensive and cover all open access scientific and scholarly journals that use an appropriate quality control system, and it will not be limited to particular languages or subject areas.

✓ **ResearchBib** is open access with high standard indexing database for researchers and publishers. Research Bible may freely index journals, research papers, call for papers, research position.

✓ **Scientific Journal Impact Factor (SJIFactor)** is an international, recognized platform for promoting scientific achievements, as well as supporting publishers and scientific communities interested in state-of-the art research activities in innovation and applied science areas.

✓ **Directory of Research Journal Indexing (DRJI)** is to increase the visibility and ease of use of open access scientific and scholarly journals thereby promoting their increased usage and impact. DRJI supply champion has access to global-renowned content in all discipline areas including magazine and journal articles. DRJI advocate, educate, and provide the central resource for indexing.

✓ **International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF)** – academic database was organized with the aim of creating an open platform for scientific research around the world. IIJIF provides the necessary communication of scholars, editors, publishers and conference organizers, through its exclusive services: provides indexing of scientific journals (calculates the impact factor), forms a list of national/international conferences and journals.

**Certificate of Mass Media Registration:
KB № 21060-10860P from 24.11.2014 p.**

Journal Editorial Staff Contact Information.
e-mail: virtustoday@gmail.com

website: <http://virtus.conference-ukraine.com.ua>

© Authors of the Articles, 2019.

© Scientific Journal «Virtus», 2019.

УДК 37.012:001.102:929(045)

Розман І.І.,

*к.пед.н., доцент, Мукачівський державний університет, rozmanii@ukr.net**Україна, м. Мукачєво*

РІЗНОВИДИ ДЖЕРЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ БІОГРАФІСТИКИ

У статті розглядаються різновиди відображення широкого комплексу проблем педагогічної біографістики. Запропоновано шляхи дослідницько-інформативного забезпечення та наведено результати дослідження теми. Закцентована увага на здобутках і прогалинах систематизації доробку вчених-біографів.

Ключові слова: *біографістика, проблема пізнання, біографічні свідчення, науково-історіографічний доробок.*

Постановка проблеми. Продемонструвати концептуальний підхід щодо вивчення джерельних матеріалів педагогічної біографістики.

Мета роботи – прослідкувати перетинання біографістики в історико-педагогічній науці та літературознавстві.

Виклад основного матеріалу. Пропонуємо концептуальний підхід, згідно з яким педагогічна біографістика має охоплювати не лише життєвий шлях і творчий доробок діяча, а й сукупність різновидових джерельних матеріалів і наукових досліджень. Його доцільність обґрунтовуємо тим, що джерелознавчий та історіографічний компоненти педагогічної біографістики відображають широкий комплекс проблем її дослідницько-інформативного забезпечення та результатів, здобутків і прогалин, доробку вчених-біографів.

Осмилення предметного поля педагогічної біографістики в руслі наукового дискурсу потребує з'ясування проблеми щодо її меж пізнання. Чимало прихильників має позиція науковців, згідно з якою біографічне знання у сутнісно-змістовому відношенні апіорі не може відповідати основним канонам і нормам науковості через свою невизначеність і багатозначність. Це передусім стосується розкриття внутрішнього психологічного світу персоналії, який часто захований не лише для інших, а й для нього самого. Тому біограф опиняється у замкненому колі, бо він не може обернутися у сфері здогаду та не має права на художнє вигадання [3, с.30; 7, с.137].

До розуміння цієї проблеми наближає обґрунтована О. Валевським рефлексія «онтологічного видноколу» біографічних знань, яку розкривають чотири поняття (відповідності): текстуальність, ідентичність, втілення, гра. Текстуальність передбачає розгляд історичної особи у вигляді тексту (через документи особового походження, різні свідчення) та в «широкому значенні» – як певну структуру поведінки, стиль життя, спосіб відчуження, що також впливає з прочитання тексту. У такому сенсі вчений актуалізував аксіоматичне положення М. Бахтіна: «Там, де людина вивчається поза текстом і незалежно від тексту, це вже не гуманітарна наука» [1, с.26-27].

З'ясування ідентичності дає відповідь на запитання: «Хто вона [особа]?», тобто, передбачає реконструкцію її самосвідомості, яка не була константою, а змінювалася впродовж життя. Важливе методологічне значення має обґрунтоване вченим положення, згідно з яким «створення ідентичності після смерті» відповідає біографічній традиції, яка припускає, що життя людини

не завершується її фізичною смертю, а продовжується у його творіннях. Виходячи з цього, предметом педагогічної біографістики має стати реконструкція не лише прижиттєвих творчих здобутків персоналії, але й показ її впливу на подальший розвиток педагогічної думки, освіти, інших сфер.

Поняття «втілення» означає, що біограф повинен перейнятися і зрозуміти інтереси, думки, культуру історичної особи, «реконструювати її питання, її проблеми». За думкою О. Валевського важливо фіксувати межу між проблемою як реальністю пізнавального характеру та втіленням як онтологічною фігурою, тобто, слід не лише інтерпретувати текст, а й реконструювати «ставлення персоналії до реальності», намагатися виявити її внутрішні почуття переживання, які залишилися поза текстом документа. А поняття «гра» означає, що особистість діяча постає для біографа як певна історична роль, місія, яку вона виконувала. Зрозуміти і пояснити її поведінку можливо лише через біографічну реконструкцію цієї ролі, яка є «ігровою дією», зокрема й тому, що це «дія інтерпретації». З'ясування цієї суспільної ролі особистості є «найвищим біографічним мистецтвом» [3, с.28].

Доробок О. Валевського не вичерпує проблему пізнавальних меж біографістики, однак спростовує скепсис науковців, які говорять про їхні «обмежені можливості». Отож, ця галузь має значний потенціал для нарощування історико-педагогічних знань, позаяк орієнтована на виявлення й інтерпретацію аспектів і питань, які залишаються поза увагою інших дослідницьких напрямів.

Означені вище науково-теоретичні аспекти і досвід їхнього осмилення представниками різних галузей гуманітаристики дозволяють визначити педагогічну біографістику як окрему галузь (субдисципліну) історико-педагогічної науки, яка, спираючись на спеціальний поняттєво-категорійний апарат, науково-дослідницький інструментарій та відповідні джерельну базу й науково-історіографічний доробок, вивчає педагогічні персоналії як цілісні феномени з акцентом на їхньому життєвому шляху, творчій спадщині, професійно-освітній і громадсько-просвітницькій діяльності та з'ясуванні ролі і значення у розвитку педагогічної думки.

Педагогічна біографістика має розвиватися на міждисциплінарній основі, що передбачає тісні взаємозв'язки з різними галузями педагогічної науки та

гуманітарних знань. Вони мають будуватися на засадах «відносного паритету», коли, з одного боку, біографістика запозичує і оперує науковим інструментарієм загальної педагогіки, історії педагогіки та соціальної, вікової, професійної, порівняльної, інших напрямів і галузей педагогіки. З іншого, вона пропонує свій доробок про життя і творчість педагогічних персоналій, корисний для їхніх науково-дослідницьких і практично-технологічних потреб.

Міждисциплінарні зв'язки з різними галузями гуманітаристики мають «одновекторний характер», позаяк педагогічна біографістика є «молодшою сестрою» біографічних традицій у філософії, психології, літературознавстві, історії, соціології, тож орієнтована на запозичення їхніх знань і досвіду для своїх потреб. Навзаєм вона може запропонувати, хіба що, джерельні матеріали і фактографічні результати своїх досліджень, однак, вони, як свідчить наш аналітичний досвід, допоки не є затребуваними в галузевій біографістиці України.

У розгляді цієї проблеми виходимо із розмежування предмету гуманітарних наук (за А. Богачовим [2, с.267-268]): (історія, література, мистецтво, освіта, виховання), які найочевиднішим чином пов'язані із життєвим досвідом людей, та предмету суспільних наук (державна, суспільство, економіка і т. ін.), який «ідеалізує» науковий досвід щодо відображення їхнього зв'язку із зовнішнім світом. Таким чином, гуманітаристика апріорі орієнтована на вивчення людини, персоналії, яка визнається «осердяч і витоком» історичності і соціальності [4, с.88-89].

Міждисциплінарність педагогічної біографістики, з одного боку, актуалізується зміною теоретичних парадигм, що орієнтують на інтерпретативні науково-дослідні стратегії та зосередження уваги на суб'єктивно-особистісних значеннях і смислах. З іншого боку, вона детермінується сутністю феномену життєпису, що, як окремий жанр, розвивається на перетині історії, літератури, філософії, психології, соціології, фізіології, мовознавства, інших галузей соціогуманітарних і біологічних наук.

Вивчення педагогічної персоналії як «персональної мікроісторії окремої особистості» [8, с.115], залежить від якісного відбору й інтерпретації письмових і усних свідчень та науково-вербальної передачі почуттів і внутрішнього світу портретованої особи, що впродовж життя прагне реалізувати комплекс духовно-інтелектуальних, соціокультурних, зокрема й освітньо-виховних, психічних, фізіологічних потреб і прагнень. У такому ракурсі варто пригадати, зроблений на основі аналізу досвіду біографістики, умовивід англо-американського вченого А.Дж. Тейлора, згідно з яким кращі зразки життєписів стали результатом поєднання досягнень кількох галузей знань, бо саме такий синтез дозволяє з більшою ймовірністю, точністю відтворити історію життя героя біографічної оповіді [5, с.25].

Однією з головних теоретико-методологічних установок дослідження феномену біографії в гуманітаристиці є взаємодоповнюваність. До її з'ясування у ракурсі педагогічної біографістики підходимо не з «традиційно-дидактичних» позицій, які передбачають показ і врахування загальних ліній міжпредметних зв'язків у навчально-виховному процесі, а в науково-методологічній площині, зважаючи на її предмет і завдання. Вони

спонукають виокремити три основні аспекти запозичень: а) наукові конструкти (концепції, теорії, ідеї, погляди), які сприяють осмисленню загальних проблем життєдіяльності персоналії; б) науковий інструментарій, що забезпечує розвиток теоретико-методологічних засад педагогічної науки; в) практичний досвід організації біографічних студій у різних галузях знань.

Органічний взаємозв'язок педагогічної біографістики із філософією обумовлений її інтегративною функцією, що покликана об'єднувати і синтезувати конкретні, спеціалізовані напрями біографічних досліджень, а також виявляти можливість (або принципову неможливість) їхнього співставлення. Доробок відомих українських філософів у галузі біографістики (О. Валевський [3], І. Голубович [4], В. Менжулін [6] та ін.) дає важливе теоретико-методологічне підґрунтя для розуміння, ролі, місця, значення біографічної проблематики в сучасній гуманітаристиці, засвідчує глибоку вкоріненість біографії, біографічної свідомості, біографічної практики у європейській науковій і культурній традиції, яка активно розвивається через зростаючий інтерес до індивідуального життя особистості, її творчих досягнень і суспільної діяльності.

Для педагога-дослідника у галузі біографістики досвід історико-філософських студій дає розуміння біографії як соціокультурного феномену, що характеризує індивідуально-особистісний вимір соціального буття і культури та розкриває пізнавальні можливості й межі біографічного підходу в соціогуманітарному знанні. За умов світоглядного і методологічного плюралізму це істотно впливає на вибір науково-дослідницьких стратегій, які, за відсутності єдиної загальноновизнаної пояснювальної теоретичної моделі, дозволяють зорієнтуватися у багатовекторності, множинності науково-пізнавальних інтерпретацій.

Ознайомлення із філософськими ідеями і науково-теоретичними конструктами, що стосуються осмислення ролі особистості в історії, культурі, розвитку гуманітарних знань, дозволяє визначити найбільш оптимальні, сприйнятливі підходи, рефлексії, які можуть слугувати продуктивним інструментарієм для розробки науково-методологічних засад та проведення конкретно-тематичних студій з педагогічної біографістики.

Надійними орієнтирами у цьому відношенні є висунуті німецьким філософом і культурологом В. Дільтеєм (1811–1933 рр.) постулати «наук о духе» (передусім історії) та «філософії життя», які обґрунтують ідею саморефлексії життя («життя тлумачить життя»), тобто її «внутрішньої автобіографічності»: зрозуміти життя можна лише шляхом застосування особливих методів пізнання, що ґрунтуються на вивченні психічних аспектів діяльності особи. Для історика педагогіки цінним і повчальним є досвід В. Дільтея як блискучого біографа, що запропонував цікаві оригінальні моделі наукової реконструкції визначних діячів і науковців й такому ракурсі розробив теоретичні моделі біографістики.

Важливим методологічним орієнтиром для проведення дослідження з педагогічної біографістики слугують викладені філософами концептуальні положення феноменологічної і екзистенціальної традиції.

У даному ключі актуалізуємо підхід структурно-

сімеотичний (семіотика (гр. пов'язаний зі знаком) – науковий напрям, що вивчає системи знаків для передачі інформації), який пропонує методологічні процедури коректного співвіднесення екзистенційних і нарративних вимірів феномену біографії. Він дозволяє її осмислювати й досліджувати у площині перетину і накладання індивідуально-особистісного та об'єктивно індивідуального виявів соціального буття, що виявляються як їхня «мерехтлива», «пульсуюча» точка перехрещення.

Цінним і повчальним для педагогічної біографістики є історіософський досвід відомих учених, які напрацювали продуктивні науково-методологічні ідеї у контексті практики біографічної реконструкції та вивчення особи в історичній ретроспективі. Аналізуючи нагромаджений в історії філософії досвід розвитку і особливості біографічного жанру, М. Менжулін [6] обґрунтував засади формування окремого персоно-центричного субжанру у вигляді і інтелектуально-біографічної прози, де дослідник-біограф веде діалог з філософськими ідеями, з їхніми авторами. З таких позицій з'ясовується проблема відносин між біографом-дослідником, текстом (джерелами біографістики) та їхніми авторами, тобто досліджуваними персоналіями.

В такому контексті М. Менжулін обґрунтував низку методологічно важливих понять: псевдобіографізм – звуження біографії до переліку анкетних відомостей про особу та некоректне вживання термінології біографічного жанру; редукціонізм – визнання біографії діяча абсолютним ключем до автентичного розуміння його вчення, яке трактується виключно через біографічну призму; компартименталізм – розгляд вчення філософа автономно від його життя та ін. Вчений обґрунтував важливий постулат, згідно з яким біограф виступає «не дзеркалом біографії», а її автором, тож повинен вести діалог не лише текстом, але й з їхніми творцями [6].

Висновок. Отже, аналізуючи нагромаджений в історії педагогіки досвід свідчить про існування різновидів дослідження педагогічної біографістики, її подальше вивчення. Особливу увагу заслуговує філософське обґрунтування та дослідження запропонованої теми.

Rozman I.I.,

Ph.D.(Pedagogy), Associate Professor Department of philological disciplines and social communications, rozmanii@ukr.net

Ukraine, Mukachevo

VARIOUS MATERIALS OF PEDAGOGICAL BIOGRAPHY

The article deals with varieties of reflection of a wide range of problems of pedagogical biography. Ways of research and information support are suggested and the results of the research of the topic are given. Emphasis is placed on the achievements and gaps in the systematization of the work of biographers.

Key words: *biography, problem of cognition, biographical evidence, scientific and historiographical achievements.*

Література

1. Бахтин М.М. *Формы времени и хронотопа в романе. Очерки по исторической поэтике. Литературно-критические статьи.* Москва: Искусство, 1986. С. 234-407.

2. Богачов А.А. *Філософська герменевтика: навч. посіб. Київ: Вид-во «Курс», 2006. 405 с.*

3. Валеvський А.А. *Біографіка як дисципліна гуманітарного цикла. Лица: биограф. альманах.* Москва: СПб, 1995. № 6. С. 32-68.

4. Голубович М.В. *Біографія як соціокультурний феномен: методологія [censored] в гуманітарном знанні: URL: <http://forum.onu.edu.ua/index.php?topic=4966>. (дата звернення 5.12.2017).*

5. Логинова Н.А. *Біографічний метод досліджень і корекції особистості.* Алматы, 2001. 173 с.

6. Менжулін В.І. *Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні* Київ: НаУКМА; Аграр Медіа Груп, 2010. 455 с.

7. Ярошевський М.Т. *Біографія ученого як науково-педагогічна проблема. Человек науки.* Москва. 1974. С. 29-30.

8. Ярута Н. *Деякі проблеми класифікації сучасної біографічної прози. Вісник Луган. держ. пед. ун-ту ім. П. Шевченка. Сер.: Філолог. науки.* 2001. №8. С. 114-119

References

1. Bakhtyn M.M. *Forms of time and chronotope in the novel. Essays on the historical poetics of literature. Literary and critical essays.* Moscow: Art, 1986. P. 234-407.

2. Bogachov A.A. *Philosophical hermeneutics: a teaching manual.* Kyiv: Vyd-vo «Kurs», 2006. 405 s.

3. Valevskiy A.A. *Biography as a discipline of the humanities cycle. Faces: biographical almanac.* Moscow: SPb, 1995. No. 6. P. 32-68.

4. Golubovich M.V. *Biography as a socio-cultural phenomenon: methodology [censored] in humanistic knowledge: URL: <http://forum.onu.edu.ua/index.php?topic=4966>. (data zvernennia 5.12.2017).*

5. Logynova N.A. *Biographical method of research and personality correction.* Almaty, 2001. 173 s.

6. Menzhulin V.I. *Biographical approach in historical-philosophical knowledge* Kyiv: NaUKMA; Agrar Media Group, 2010. 455 s.

7. Yaroshevskiy M.T. *Biography of a scientist as a scientific and pedagogical problem. Human sciences.* Moscow. 1974. P. 29-30.

8. Yaruta N. *Some problems of classification of modern biographical prose. Visnyk Luhan. derzh. ped. un-tu im. T. Shevchenka. Ser.: Filoloh. nauky.* 2001. №8. P. 114-119.

УДК 37.036:374.3

Сирожко О.В.,

*здобувач Миколаївського Національного університету ім. В.О. Сухомлинського, завідувача художньо-естетичним відділом Будинку творчості дітей та юнацтва м. Миколаєва, divocvit2010@gmail.com**Україна, м. Миколаїв*

ОБГРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ НАРОДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО ВИКОНАВСТВА В ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Статтю присвячено аналізу та обґрунтуванню педагогічних умов музично-естетичного виховання підлітків засобами народно-інструментального виконавства в позашкільних навчальних закладах. Дослідження проблеми музично-естетичного виховання дітей підліткового віку в умовах позашкільного навчального закладу потребує встановлення причинно-наслідкових зв'язків і залежностей, які проявляються у формі провідних тенденцій і визначають педагогічні умови зазначеного процесу. Аналізуються праці провідних науковців, які дають уявлення про сучасний рівень музично-естетичного виховання підлітків.

Ключові слова: *музично-естетичне виховання, педагогічні умови, позашкільні навчальні заклади.*

Постановка проблеми. Демократизація і гуманізація сучасної української освіти, орієнтованої на розвиток особистості, реалізацію її духовно-естетичних потреб вимагає переосмислення змісту позашкільної освіти підлітків. Провідною тенденцією виховання молоді є гармонійне поєднання інтересів учасників виховного процесу: вихованця, що прагне до вільного саморозвитку і збереження своєї індивідуальності; суспільства, зусилля якого спрямовуються на всебічний розвиток особистості; держави, зацікавленої у тому, щоб діти зростали громадянами-патріотами, здатними забезпечити країні гідне місце у цивілізованому світі.

Актуальність цієї проблеми полягає в запиті українського суспільства на посилення зв'язку між культурою та освітою з метою творчого розвитку самодостатньої, самобутньої особистості, здатної до самовираження, самореалізації, духовного, інтелектуального й художньо-творчого самовдосконалення протягом життя. Концепція «Нова українська школа», закладаючи новий зміст та підходи до початкової, базової та профільної середньої освіти, передбачає тісну співпрацю з позашкільною освітою у процесі виявлення індивідуальних нахилів та здібностей кожної дитини для цілеспрямованого її розвитку і профорієнтації.

У сучасних умовах реформування освітньої системи значну увагу приділяють музично-естетичному вихованню учнів засобами народно-інструментального виконавства, що спрямоване на формування духовного світу дитини, її емоційної сфери, розвитку відчуття прекрасного, музичного смаку, творчості. Разом з тим, не досить розробленими залишаються питання, пов'язані з формуванням інтересу до народно-інструментального виконавства підлітків в позашкільних навчальних закладах, яке спрямоване на збереження національного музичного фольклору, засвоєння та відтворення музичного досвіду людства й тим самим – на розвиток національної самосвідомості учнів. Актуальність дослідження визначається і загальним зниженням інтересу підлітків до теоретичного осмислення народно-інструментальної музики в естетичній реальності, також недостатня розробленість педагогічних технологій

музично-естетичного виховання засобами народно-інструментального виконання.

Особливої значущості набуває музично-естетичне виховання дітей підліткового віку – періоду, коли відбувається усвідомлення загальної картини світу, зростає самосвідомість, формуються ціннісні орієнтації, активізуються процеси самовизначення, самопізнання, визначення особистих етико-естетичних поглядів і суджень.

Теорія та практика позашкільної освіти в освітньому просторі України потребує активного пошуку продуктивних педагогічних технологій модернізації музично-естетичного виховання підлітків засобами народно-інструментального виконавства. У контексті проблеми визначено педагогічні умови, як один з компонентів педагогічної системи позашкільного навчального закладу, що відображає сукупність можливостей його освітнього середовища, яке впливає на особистісний аспект музично-естетичного виховання підлітків і процесуальний аспект – забезпечення його ефективного функціонування та розвитку. Спираючись на аналіз сучасного стану музично-естетичної вихованості підлітків, вивчення практичного педагогічного досвіду позашкільних навчальних закладів, враховуючи вимоги нормативних державних документів про освіту обґрунтуванні такі педагогічні умови, що забезпечують оптимізацію зазначеної педагогічної діяльності: реалізація педагогом особистісно-орієнтованого підходу до педагогічної взаємодії з вихованцями у процесі їх залучення до народно-інструментального виконавства; впровадження керівником гуртка методу контекстного музикування у процесі реалізації методичного плюралізму; формування у підлітків потреби в творчому саморозвитку з позиції їх орієнтації на засвоєння досвіду музичної діяльності та інтеграції в соціально-культурне середовище.

Ціль роботи: проаналізувати та визначити основні педагогічні умови музично-естетичного виховання підлітків засобами народно-інструментального виконавства в позашкільних навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу. У зв'язку з актуалізацією гуманістичної парадигми позашкільної освіти, сутність якої визначається самою природою освітньої діяльності, в центрі якої є особистість вихованця,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>